

תשובה קעו

לקיץ ראהמין להחריף מ"ה יחשיב פאסוענ נ"י .

ומעטס נניפה בגוף הדבר הוא טמא . וא"כ ה"ז באיסור אף דאין
נוגעים זה בזה הימשה מחברן והיו כאלו נגעו זה בזה יחד , ולכן
אם ה"י הקדרה של בשר נוגע בחלב ה"י אסור כן נמי עתה אסור
וא"כ מינה באם היו דבר בעין אבל ב"ב קדרות אם היו נוגעין
שלו מחמת זיעה שלמטה שנספך ממנו בעין אין בו חשש מטעם
ה"ל ואם החשש שלו מזה זיעה שלמעלה בלא"ה אין בוחש כיון
ללא ה"י בו בעין מעולם והיו זיעה רק מחמת זיעה וגם אין
האיסור עתה בעין ולכן אין בזה חשש כלל . והנה בפלפול לא
עיינתי כלל כי אין הפנאי גורם וגם אין כוסי עתמי ואני מוכרח
להסביר לכ"א מעט וזהו איני משיב רק מה שנוגע לדניא . אך
במ"ס בסוף דבריו ראי' דיעת אכולין אין כמותו מסוגלא
דפסחים נבי אין זולין שני פסחים כאחד דלמא פריך מזה למ"ד
ריחא לאו מלתא נימא דמיירי מזה הימשה . הנה זה לק"מ חדא
לא מצביא לפי דעת הב"ח ה"ל א"כ כאלו דהימשה מתפשט בכל
התנור אין הפסח נאסר מזה הימשה ועוד אף לא נימא כהב"ח
נמי לק"מ , מדרקט אין זולין ב' פסחים כאחד משמע דבכל ענין
אסור ולפי דבריו הו"ל לומר רק אין זולין ב' פסחים זה למעלה
וזה למטה אבל בע"א שרי ומדרקט אין זולין ב' פסחים כאחד
משמע דבכל ענין אסור אפילו רחוקים זה מזה נמי אסור , ומדע
דאם לא משמע להש"ס בכל ענין בלא"ה לא פריך מירי ד"ל דמ"ס
אין זולין ב' פסחים כאחד היינו בניגעין זה בזה זהו ה"ז סוגל
יומר דהלשון כאחד ה"ז מסייע לו דמשמע דהס ביחד כאחד ,
ובפ"כ מרלא משני כן משמע ל"י דהתנא מרלא מפליג דברחוקים
מוחר משמע דאסור בכל ענין , וא"כ מנ"ס דלי אפשר לתרץ
דמיירי דוקא בזה למטה וזה למעלה . והנה בהיותי בזה ה"ז קשה
לי במה דמשיני שם מפני תערובת גופין והיינו בע"כ כפרס"י דלמא
לאו ארעתייהו ומחלפי . וקשה דלפ"ז דה"ז רק גזירה דלמא מחלפי
למ"ל לחוש לחששא רחוקה דלמא מחלפי ועשות כזה לא שכיחא
עפי ה"ז ל"י לומר דהחשש דלמא לאו ארעתייהו ויגעו זה בזה ויהי'
אסור מזה תערובת טעמים ומה דקמי אפי' נדי ועלה הכוונה דלפ"ז נדי
ועלה דליכא חשש טעות באחלופי בגופין ים לחוש דלמא יסבך ויגעו
זה בזה ואסור מזה תערובת טעמים וז"ע קלם בזה . והנה מה
שפלל ר"מ בדיעה הנוטף הנה לדעתי עיקר הימשה ה"ז האיסור
רק מזה דה"ז כנוגעין זה בזה וא"כ אינו אסור רק אם קלה אחד
זיעה נוגע בזה וקלה השני של הימשה נוגע בקלה השני אז הימשה
נוגע בזה וקלה השני בזה רק ה"ז הפסק בידיהם אין זיעה הנוטף
אסור דזיעה אינו כמאכל ואין בו טעם רק הימשה עושה כחבור
זה בזה והיינו אם ה"ז בלי הפסק ונקוט כלל זה בידך . והנה
מה שדקדק מביד זולין בלא"ה הוא טעות דזיעה ליכא רק
מרתחת המים ע"י ביסול אז זיעה אבל בלאי מים ליכא
זיעה כלל דאף אם ים מעט זיעה אין בו ממע להיות כמחומר ,
וראיות הרא"ש ה"ז ה"ז ר"מ ר"מ דמברכת מים ודוקא מדבר לא ה"ז הימשה
רב והמוש יפיד על זה ואז ים בו ממע ואחשב כמחומר ולא פ"י
זיעה שני דברים יבשים זה אין לו ראי' להיות כממע וא"כ זה
פשוט , וז"ל אין להאריך מחמת ערדתי שבעו"ה שאלה זו יולאה
וזו באה ה"י יאזרי חיל להיות בדי למלאות ולעשות כרעון איש
ואיש . כנפס ידירו הערור :

תשובה קעו

לקיץ דאברמיל להמפולג החריף
מ"ה נפתלי הירץ קליינמאן נ"י .

דנה פ"ד שאלנו באם לקח הוזהמא מן הרועב של בשר בכך חלב
ב"ב כמה פעמים ולא מודע בנתיים ויש בקדרה ששים נגד
הכף אך בכל פעם נשאר מעט וזהמא בתוך הכף ונתן הכף עט
הוזהמא שבתוכה לתוך הקדרה ולא מודע אם ים ש' בתוך הקדרה
אף כנגד הוזהמא שכלל פעם ופעם נעשה נבילה מן הבולע שבתוך
הכף דשמא נשאר חלב בלוע בתוך הכף ונאסר הוזהמא בכל
פעם ופעם שנעשה נבילה מן הבולע שבתוך הכף וכו' עכ"ל שאלנו
והאריך בזה להיתר . והנה מתחלה אני אומר בעו"ה בפשיטות
שעשה בהוראתו דלו י"ה' כדבריו דנחשב מין במינו וה"ז ספק
דריבן ה"ז מפורש במ"י ל"ח דזה אינו רק בנשך אבל אם הוא
לפנינו ואי אפשר לעמוד על שיעורו לא מהני ספק דריבן והיינו
ממע ב"ד . ואין לומר דהכא שאני דלא ידענו כמה וזהמא ה"ז
זה אינו דה"ז בכך קי"ל דאם אינו יודע כמה מחבו משערין כפי
מה דהדרן לחמוז א"כ ה"ז ראוי לשער בדרך שואצי וזהמא דה"ז
מלא קף ופחות מעט . ועוד ה"ז דעת המחבר דכנגד הכף

דנה פ"ד שאלנו ח"ל , הנה המתנה לעשות בתנור בית החורף
תנור קטן עם בלעמין ומבטל על הבלעמין בעת שמסיקין
התנור ונתעוררתי אם מותר לבטל קדרה של בשר וא"כ באותו
יום קדרה של חלב והעולם אין מהרין בזה עכ"ל שאלנו והאריך
בזה בפלפול . והנה שאלנו שכיח יותר לשאול בעיירות גדולות
שמתחשו הפעולות קפדן ונשך על הבלעמין מתבטל של בשר או
כל וא"כ מבטלין להיפוך פליו . והנה ר"מ קי"ל בשאלתו אם
דוונתו ג"כ כשנשך עליהם מן התבטל ומחשש על הימשה שלמטה
לאו כוונתו על הימשה שלמעלה על התנור קטן בית החורף , והנה
אם כוונתו על הימשה שלמעלה ודאי אין בזה שאלה כלל מרד
למעלה ליכא ברזל ובלעמין רק טיט ואבנים והוא עושה ודאי
הימשה לפנס וגם אין מועין בלל וגם אף אם ה"ז גם למעלה
בלעמין אין חשש דהרא"ש והרמ"א במ"י ל"ב לא משכו רק אם
ה"ז הימשה מכלי הבולע מתאכל עמנו אבל אם בחמלה נבלע רק
מזה זיעה להיות זיעה מחמת זיעה זה ודאי אין בו ממע וראיות
הרא"ש ה"ז נמי אם הימשה מתאכל עמנו ולא מכלי , ואף האוסרין
גם המחמת כמ"ס הדגול מרובה והפמ"ג היינו דע"כ הקדרה
בלועה מבשר עמנו ולא זיעה מזה זיעה ולכן בזה ודאי אין כאן
חשש כלל , רק אף אם ה"ז כוונתך מזה למטה ששפך ממנו
מאכל על הבלעמין אף שפתה אינו בעין מ"מ הימשה אסור . גם זה
אינו לא מצביא לפי מה שגורא לי דבאמת לכך דייק המחבר רק
דקדרה אסורה ולא כתב דגם המחמת אסורה דס"ל דהימשה
אינו כמאכל עמנו רק אם הימשה עולה מן המאכל עמנו לא
באמנות הכלי ולכן הקדרה אסורה דהימשה עולה מחלב עמנה
אבל המחמת הכלי אין הימשה יורד רק דרך הקדרה וימשה מכלי
אינו אסור , וראיות הרא"ש ממכשירין דזיעה ה"ז כמאכל ה"ז מכלי
רק מבדירי בבית דה"ז הימשה מן המים עמנו אבל דרך קדרה
י"ל דה"ז נחשב כממע . רק גם אף שגמר כדעת הדגול מרובה
דגם המחמת אסורה נראה דהיינו דוקא אם המאכל מקושר עם
הקדרה אז ה"ז הימשה כממע כיון דיולא מנוף המאכל רק דה"ז
דרך הקדרה אבל אם אינו מקושר עם המאכל וכבר הכלי ריקן
אין זיעה זו ממע , ועיין בחו"ד מה שמחלק בין אם המאכל מקושר
או לא לענין אחר ובוזו ודאי י"ל לחלק כן וה"ז ראיות הרא"ש ה"ז
רק משמע דמכשירין ושם מיירי דהימשה ה"ז מן הבטין לא כשאני
בעין רק מכלי . והנה ר"מ הביא תשובות הב"ח מהדשות ס"י כ"ד
דפ"י דברי המחבר במחמת דהיינו דוקא בכירה שלהם שה"י חלל
למטה והימשה המחמת נמונה למטה בתוך החלל והקדרה היתה
למעלה ממנה פי הכירה בזה אין הימשה יכולה להתפשט ללדדן
אבל בכירה שלנו דהימשה מתפשט ללדדן אין בו חשש , ור"מ מזה
פליו מנ"ל לפרש כן וה"ז ראיות הרא"ש ה"ז ממכשירין ושם ה"י
המעשה דברכה של מים נחונה בבית וכו' . והנה לא קשה מידי
דודאי תלוי הפנין לפי הימשה דברכה של מים ה"ז גדולה מאוד
והימשה ברבה לכך אף שמתפשט מ"מ נחשב ים בו ממע אבל מחמת
דה"ז הימשה מועטת והבית גדול ודאי אם מתפשט אין בו ממע
והרא"ש לא הביא ראי' רק שהימשה ה"ז כאוכל והכל לפי הענין
אם ה"ז זיעה וה"ז דהוא מתפשט לכל הבית אין כאן זיעה . ועוד
יותר שגב ר"מ בזה דהס מיירי לענין עומאה א"כ באיזה מקום
שיגע בבית הוא עמא ומה בכך שמתפשט ללדדן הס ה"ז כל
הבית כמו הקדרה דכאן ואם ה"י מקום להתפשט חוץ לבית באמת
ה"י טעור רק כיון דאין מקום להתפשט חוץ לבית לכך טמא וכאן
נמי אם א"י להתפשט רק תחת הקדרה אסור אבל אם יכול
להתפשט חוץ לקדרה אין כאן זיעה . והוכיח הב"ח כן דהרא"ש
מיירי כן מרלא אסר גם המחמת והיינו אף דזיעה שלמטה דרך
הקדרה אינו אסור כמ"ס לעיל מ"מ ה"ז הימשה של הקדרה מבשר
שלמעלה מתפשט ללדדן ומגיע גם למטה אל הקדרה דאי נימא
דזיעה מתפשטת אסור א"כ גם בקדרה מתפשטת הימשה גם למטה
ובפ"כ מזה דזיעה המתפשטת אינו אסור וממילא מוכח מה
דקדרה אסורה היינו דמיירי כעין שכתב הב"ח והדברים ברורים .
והנה יולא לנו מזה דע"כ בחשש שלו אין בו חשש כלל , ואבאר
פור מלתא בעממא דה"ז לכאורה ראיות הרא"ש מטומאה א"כ
דאי' דמה ראי' מטומאה לאיסור דבטומאה בממעות תליא מלתא
ולא בטומאה ואף אם ה"ז נטלי' וכדומה אסור , אבל באיסור תלי'
בטומאה ואם ה"ז נטלי' מותר וכן ב"ס בר נ"ט א"כ דלמא זיעה
אין גם טעם האוכל וה"ז טעם קלוש ומה ראי' של הרא"ש . ובע"כ
כוונת הרא"ש כן דודאי גם במכשירין אין הימשה מטמא דאין בו
ממע רק דהימשה פועל דמחבר הדברים וה"ז כאלו נגעו זה בזה